

REGELING KWIJTSCHELDING GEMEENTELIJKE BELASTINGEN

Aan de raad,

Voorgeschiedenis / aanleiding

Als een belastingplichtige niet in staat is een belastingaanslag te voldoen, kan hiervoor kwijtschelding worden aangevraagd. Ten aanzien van het verlenen van kwijtschelding geldt dat de beleidsvrijheid beperkt is, aangezien het rijksbeleid ten aanzien van rijksbelastingen leidend is. Een lokale overheid kan slechts eigen beleid ontwikkelen, indien het rijksbeleid hiertoe de mogelijkheid biedt. Tot voor kort was die ruimte beperkt tot de keuze van de normbedragen van de kosten van bestaan. De Gemeentewet en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 geven sinds kort meer ruimte aan gemeenten om eigen beleidskeuzes te maken, die ertoe leiden dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend.

Toegestane beleidskeuzes kwijtschelding waren:

1. Voor bepaalde belastingen wel, geen of in beperkte mate kwijtschelding toestaan (art. 255 Gemeentewet, in de huidige vorm sinds medio 1990)
2. De normkosten van bestaan (kwijtscheldingsnorm) maximaal verruimen van 90% naar 100% van de bijstandsnorm (art. 255 Gemeentewet / Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen, sinds 1996/1997)

Nieuw toegestane beleidskeuzes zijn:

3. Vaststellen hogere kwijtscheldingsnorm voor belastingschuldigen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt (art. 255 Gemeentewet / Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen, per 1 januari 2012)
4. Kosten kinderopvang als bijzondere uitgaven in aanmerking nemen (art. 28 Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, per 1 januari 2012)
5. Kwijtschelding privé- belastingschulden voor ondernemers op grond van dezelfde systematiek als voor particulieren (art. 28 Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990, per 1 april 2011) Invulling geven aan deze beleidskeuzes (het wel of niet verruimen) is aan de raad voorbehouden.

Vervolgens is het mogelijk om uitvoeringsregels (beleid, hoe wordt in de uitvoering met deze dossiers omgegaan) door het college vast te laten stellen.

Voorstel

Overgaan tot het vaststellen van de verordening "Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2014".

Beoogd effect

Met dit voorstel wordt bereikt dat het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente binnen de wettelijke mogelijkheden wordt verruimd.

Argumenten

Genoemde beleidskeuzes zijn in de wet- en regelgeving opgenomen (Gemeentewet, Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen en Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990). Het verdient sterk de aanbeveling om de burger middels een formeel raadsbesluit kenbaar te maken op welke wijze deze beleidskeuzes worden ingevuld.

Voorgestelde beleidskeuzes

Voorgesteld wordt om de beleidskeuzes als volgt vast te stellen:

1. Kwijtschelding wordt alleen verleend voor de belastingsoorten waarbij de raad in de belastingverordeningen die mogelijkheid heeft benoemd.
2. De normkosten van bestaan (kwijtscheldingsnorm) voor belastingschuldigen tot de pensioengerechtigde leeftijd maximaal te verruimen van 90% naar 100% van de bijstandsnorm als bedoeld in artikel 16 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 (of deze beleidskeuze al eerder is gemaakt is niet duidelijk).
3. De normkosten van bestaan (kwijtscheldingsnorm) voor belastingschuldigen vanaf de pensioengerechtigde leeftijd maximaal te verruimen naar 100% van de netto AOW-norm.
4. Noodzakelijke kosten voor kinderopvang in aanmerking nemen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit.
5. Kwijtschelding voor ondernemers (voor zover het heffingen in de privésfeer betreffen) mogelijke te maken.

Toelichting

Algemeen

Genoemde beleidskeuzes zijn in de wet- en regelgeving opgenomen (Gemeentewet, Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen en Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990). Wanneer over deze beleidskeuzes geen besluit door de raad wordt genomen, betekent dit dat er geen verruimd kwijtscheldingsbeleid wordt toegepast. Het verdient sterk de aanbeveling om de burger middels een formeel raadsbesluit kenbaar te maken op welke wijze deze beleidskeuzes worden ingevuld.

Huidige geformaliseerde beleidskeuzes

1. De raad heeft recent geformaliseerd voor welke belastingsoorten kwijtschelding wordt verleend.
2. De normkosten van bestaan (kwijtscheldingsnorm) is in het verleden vastgesteld op 100% van de op belastingschuldige van toepassing zijnde bijstandsnorm. Wanneer belastingschuldige over onvoldoende betalingscapaciteit en onvoldoende vermogen beschikt, worden deze belastingsoorten volledig kwijtgescholden. Ten aanzien van de in aanmerking te nemen normkosten van bestaan (de kwijtscheldingsnorm) is door de Raad besloten in plaats van 90% van de bijstandsnorm, de maximale verruiming van 100% van de bijstandsnorm in aanmerking te nemen. Het hanteren van deze ruimere kwijtscheldingsnorm is een invulling van minimabeleid. Het is geen verplichting om te verruimen. Vrijwel iedere gemeente en vrijwel ieder waterschap heeft tot op heden tot deze verruiming besloten. De kwijtscheldingsnorm naar beneden aanpassen naar 95% of 90% van de bijstandsnorm leidt niet per definitie tot het verlenen van een evenredig percentage minder kwijtschelding. De categorie belastingschuldigen die een inkomen genereert boven bijstandsniveau zal echter minder snel in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Nieuwe beleidskeuzes

1. Hogere kwijtscheldingsnorm vanaf pensioengerechtigde leeftijd

De WWB- normen worden door het besluit van het kabinet “afbouw dubbele heffingskorting” (Wet van 15 december 2011, houdende geleidelijke afbouw van de dubbele heffingskorting in het referentieminimumloon tot een keer de algemene heffingskorting met uitzondering van het referentieminimumloon voor de Algemene Ouderdomswet, Stb. 2011, 648) ieder jaar afgebouwd. Het doel van dit besluit is om werken meer lonend te maken ten opzichte van een bijstandsuitkering (een stimuleringsmaatregel). In voornoemd besluit wordt de AOW-norm ontzien.

Iemand die de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt, hoeft immers niet met een financiële prikkel gestimuleerd te worden om uit een uitkeringssituatie te geraken.

Het gevolg hiervan is dat de AOW-norm op hetzelfde niveau blijft (hier wordt de dubbele heffingskorting niet afgebouwd), waardoor er een steeds groter verschil ontstaat tussen het netto inkomen van een belastingschuldige die alleen AOW heeft en de kwijtscheldingsnorm voor deze belastingschuldige (deze is immers gebaseerd op de WWB- norm).

Gemeenten en waterschappen hebben sinds 1 januari 2012 de mogelijkheid gekregen om het uit elkaar groeien van deze normen voor belastingschuldigen vanaf de pensioengerechtigde leeftijd tegen te gaan. Op dit moment zijn de verschillen tussen de kwijtscheldingsnorm en de AOW- norm gering (enkele euro's). Dit verschil wordt echter ieder jaar groter.

Wanneer besloten wordt om op grond van de in artikel 1a van de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke- en waterschapsbelastingen opgenomen mogelijkheid, aan te sluiten bij de “netto AOW- norm” en niet bij de bijstandsnorm, voorkomt de gemeente dat AOW- ers zonder aanvullend pensioen op termijn niet meer in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Concluderend: het toepassen van deze beleidskeuze leidt niet tot het verlenen van meer kwijtschelding aan deze doelgroep ten opzichte van de huidige situatie. Door het kwijtscheldingsbeleid aan te passen zorgt de gemeente ervoor dat de kwijtscheldingsnorm voor belastingschuldigen vanaf de pensioengerechtigde leeftijd niet naar beneden wordt bijgesteld, maar op hetzelfde niveau blijft.

2. Noodzakelijke kosten voor kinderopvang in aanmerking nemen als uitgaven

De recente bezuinigingsmaatregelen van het kabinet zijn er op gericht om ook alleenstaande ouders met jonge kinderen te stimuleren om aan de arbeidsmarkt deel te nemen. Hierdoor zijn strengere eisen gesteld aan ontheffing van sollicitatie- en arbeidsverplichting voor alleenstaande ouders met jonge kinderen in de WWB. Om voor deze categorie armoedeval te voorkomen, is voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen de mogelijkheid geschapen om de kosten van kinderopvang mee te nemen in de berekening van de betalingscapaciteit.

De maatregel geldt echter voor alle gezinssamenstellingen, onder voorwaarde dat de kinderopvang “noodzakelijk” is. Er kan bijvoorbeeld geen sprake zijn van een ouder die thuis zit en het kind op kan vangen. De alleenstaande ouder die werkt, gedeeltelijk werkt of studeert kan in aanmerking komen.

Daarnaast ook de gezinnen waar beide ouders werken, beide ouders studeren of de één werkt en de ander studeert. De verwachting is evenwel dat vooral alleenstaande ouders baat bij de maatregel zouden kunnen hebben.

Om deze stimulans via kwijtschelding te bekostigen, is met ingang van 1 januari 2012 structureel een bedrag groot € 10 miljoen aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd (Septembercirculaire gemeentefonds 2011, § 5.6). Omdat van dit bedrag een bedrag groot € 2 miljoen feitelijk bestemd was voor de waterschappen, is de toevoeging aan de algemene uitkering van het gemeentefonds per 1 januari 2013 vastgesteld op € 8 miljoen (Junicirculaire gemeentefonds 2012, § 4.4). De verdeling van dit bedrag vindt plaats middels de maatstaven bijstandsontvangers en huishoudens met laag inkomen.

Het is niet zo dat het totale bedrag aan kosten voor kinderopvang wordt gecompenseerd. Het gaat om de kosten die huishoudens voor kinderopvang moeten maken, na aftrek van ontvangen kinderopvangtoeslag of tegemoetkoming in de kosten voor kinderopvang door de gemeente of het Uvw. Ook zijn maximumbedragen aan de te maken kosten voor kinderopvang gesteld.

Met andere woorden: de voor rekening van belastingschuldige blijvende (reële) kosten worden bij de berekening van de betalingscapaciteit als "bijzondere uitgaven" aangemerkt. Concluderend: deze beleidskeuze leidt niet tot mindere opbrengsten van de gemeentelijke belastingen. Ook niet wanneer het aantal te verlenen verzoeken om kwijtschelding iets zou toenemen. De gemeente wordt immers via de algemene uitkering van het gemeentefonds gecompenseerd. Deze beleidskeuze sluit volledig aan bij het standpunt van het kabinet dat werken, ten opzichte van een bijstandsuitkering, moet lonen.

Voorname mogelijkheid is opgenomen in artikel 28, derde lid, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

3. Kwijtschelding voor ondernemers (voor zover het heffingen in de privé sfeer betreffen) mogelijk te maken.

Ondernemers kunnen geen kwijtschelding krijgen van rijksbelastingen. Met betrekking tot belastingen, geheven door lagere overheden, bestaat sinds 1 april 2011 de mogelijkheid om ook kwijtschelding voor ondernemers mogelijk te maken, mits het verzoek om kwijtschelding betrekking heeft op de belastingheffing in de privé sfeer. In de praktijk betekent dit dat eventuele kwijtschelding voor een ondernemer betrekking heeft op aanslagen betreffende een woning die door een ondernemer als privé persoon wordt bewoond. De regeling om kwijtschelding voor ondernemers mogelijk te maken, is opgenomen in artikel 28, eerste lid, onder b, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Eindconclusie

Door het toepassen van een ruimere kwijtscheldingsnorm voor pensioengerechtigden en het in aanmerking nemen van de (netto) uitgaven voor noodzakelijke kinderopvang, wordt invulling gegeven aan het door het kabinet ingezette minimabeleid: het tegemoetkomen van de minima met een stimulans om werken (meer) lonend te maken.

De financiële gevolgen van deze ruimere invulling van het kwijtscheldingsbeleid verloopt budgettair neutraal. Geen invulling geven aan deze verruimingsmogelijkheden zou tot gevolg hebben dat de minima niet tegemoet worden gekomen en er ten opzichte van eerdere jaren (op termijn) minder kwijtschelding zal worden verleend.

Het is gewenst om deze beleidskeuzes met terugwerkende kracht tot 1 januari 2014 in werking te laten treden. Omdat de voorgestelde beleidskeuzes ten opzichte van het huidige gevoerde beleid in het voordeel van belastingschuldige zijn, levert dit geen problemen op.

Juridische aspecten

Als kanttekening wordt geplaatst dat het voor Gemeentebelastingen Kennemerland Zuid (GBKZ) op uniforme wijze behandelen van kwijtscheldingsverzoeken en daardoor efficiënt verwerken van deze verzoeken, uitsluitend mogelijk is indien al haar deelnemers dezelfde kwijtscheldingsregeling vaststellen.

Communicatieve aspecten

De nieuwe kwijtscheldingsregels zullen worden vermeld op de website van de GBKZ met een verwijzing op de site van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude.

Vervolgstappen

Alle gemeentelijke verordeningen worden (wettelijk verplicht) opgenomen in het landelijk verordeningenregister.

Voorstel

Overgaan tot het vaststellen van de verordening “Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2014”.

De bestaande regeling komt hiermee te vervallen, zij het dat deze van kracht blijft voor oude belastingjaren.

Halfweg, 21 januari 2014
Burgemeester en wethouders van
Haarlemmerliede en Spaarnwoude,
P.J. Heiliegers, burgemeester
Mr. B.J. Huisman, secretaris

REGELING KWIJTSCHELDING GEMEENTELIJKE BELASTINGEN

De raad van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 januari 2014;

gelet op artikel 255 van de Gemeentewet, artikel 26 van de Invorderingswet 1990, de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 en de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen;

overwegende dat het gewenst is om nadere regels te stellen voor het verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen;

BESLUIT:

vast te stellen de volgende regeling:

Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2014

Artikel 1 Uitgesloten van kwijtschelding

De gemeente verleent geen of beperkte kwijtschelding voor belastingaanslagen op de wijze zoals deze in de betreffende belastingverordening zijn aangegeven.

Artikel 3 Kosten van bestaan

1. Bij de kwijtschelding wordt in afwijking van artikel 16, tweede lid, onderdelen a en b, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 het percentage voor de berekening van de kosten van bestaan gesteld op 100 percent.
2. In afwijking van het eerste lid worden de kosten van bestaan van de in artikel 1a van de Nadere regels kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelastingen bedoelde AOW- gerechtigde personen gesteld op 100 percent van de toepasselijke, in genoemd artikel 1a bedoelde netto AOW- bedragen.

Artikel 4 Netto kosten kinderopvang

Als uitgaven als bedoeld in artikel 15, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 worden mede in aanmerking genomen de in artikel 28, derde lid, van genoemde regeling bedoelde netto kosten van kinderopvang.

Artikel 5 Kwijtschelding aan ondernemers

Met inachtneming van het overigens in dit besluit bepaalde, wordt een verzoek om kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen die geen verband houden met de uitoefening van het bedrijf of beroep, van een natuurlijk persoon die een bedrijf of zelfstandig beroep uitoefent, behandeld volgens de bepalingen van hoofdstuk II, afdelingen 1, 2 en 5 van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tiende dag na die van de bekendmaking.

Artikel 7 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2014.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 18 februari 2014.

De voorzitter,

De griffier,